Europees Parlement
2014-2019

Zittingsdocument

B8-0149/2017

8.2.2017

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van vraag met verzoek om mondeling antwoord B8-0202/2017

ingediend overeenkomstig artikel 128, lid 5, van het Reglement

over de vertraging bij de tenuitvoerlegging van de operationele programma's van de ESI-fondsen – gevolgen voor het cohesiebeleid en verdere actie (2016/3008(RSP))

Iskra Mihaylova
namens de Commissie regionale ontwikkeling

B8-0149/2017

Resolutie van het Europees Parlement over de vertraging bij de tenuitvoerlegging van de operationele programma's van de ESI-fondsen – gevolgen voor het cohesiebeleid en verdere actie
(2016/3008(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien zijn resolutie van 11 mei 2016 over een versnelde tenuitvoerlegging van het cohesiebeleid[1],

– gezien zijn resolutie van 27 november 2014 over vertraging bij de start van het cohesiebeleid 2014-2020[2],

– gezien zijn resolutie van 14 januari 2014 over de gereedheid van de EU-lidstaten voor een doeltreffende en tijdige aanvang van de nieuwe programmeringsperiode van het cohesiebeleid[3],

– gezien zijn resolutie van 26 oktober 2016 naar aanleiding van een verklaring van de Commissie, ingediend overeenkomstig artikel 123, lid 2, van het Reglement, over de tussentijdse herziening van het MFK 2014-2020[4],

– gezien het verslag over "Investeren in banen en groei – naar een optimale inzet van de Europese structuur- en investeringsfondsen: een evaluatie van het verslag uit hoofde van artikel 16, lid 3, van de verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen" van de Commissie regionale ontwikkeling (A8-0385/2016),

– gezien zijn resolutie van 26 november 2015 over "Naar vereenvoudiging en prestatiegerichtheid van het cohesiebeleid 2014-2020"[5],

– gezien de vraag aan de Commissie over de vertraging bij de tenuitvoerlegging van de operationele programma's van de ESI-fondsen – gevolgen voor het cohesiebeleid en verdere actie (O-000005/2017 – B80202/2017),

– gezien artikel 128, lid 5, en artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,

– gezien Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid,

A. overwegende dat de late afronding van de onderhandelingen over het MFK voor de periode 2014-2020 en de late vaststelling van de verordeningen inzake de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI-fondsen) heeft geleid tot vertragingen bij de vaststelling en de uitvoering van partnerschapsovereenkomsten en operationele

[1] Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0217.
[2] PB C 289 van 9.8.2016, blz. 50.
[3] PB C 482 van 23.12.2016, blz. 56.
[4] Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0412.
[5] Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0419.

programma's, de aanwijzing van de beheers-, certificerings- en controle-instanties, het proces voor het bepalen en het vervullen van ex-antevoorwaarden en de uitvoering van projecten op lokaal, regionaal en nationaal niveau; overwegende dat feitelijke informatie over en analyses van de redenen voor deze vertragingen weliswaar ontbreken, maar dat dit in het eerste deel van de programmeringsperiode gevolgen heeft voor de mogelijkheden van de ESI-fondsen om het concurrentievermogen te vergroten en de sociale, economische en territoriale cohesie te verbeteren;

B. overwegende dat er nu 564 operationele programma's van de ESI-fondsen zijn goedgekeurd en dat de Commissie kennisgevingen van de aanwijzing van instanties heeft ontvangen voor 374 operationele programma's; overwegende dat tussentijdse betalingen niet kunnen plaatsvinden zonder de aanwijzing van beheersinstanties; overwegende dat er volgens de beschikbare gegevens per 30 november 2016 tussentijdse betalingen voor een bedrag van 14 750 miljard EUR zijn uitgevoerd, wat lagere betalingsbehoeften impliceert dan aanvankelijk geraamd;

C. overwegende dat in dezelfde fase van de vorige programmeringsperiode, ondanks soortgelijke vertragingen en technische belemmeringen in verband met de vereiste inzake beheers- en controlesystemen, al in juli 2009 een besteding van tussentijdse betalingen werd opgetekend, en dat de uitvoering van de programma's van het cohesiebeleid, volgens de in de begroting voor 2010 opgenomen betalingskredieten, dat jaar naar verwachting op kruissnelheid zou komen;

D. overwegende dat het huidige niveau van tussentijdse betalingen een relatief klein deel van de totale toewijzing aan het programma uitmaakt aangezien de programmeringsperiode al aardig gevorderd is; overwegende dat het Parlement aan de hand van de prognoses van de lidstaten van de herfst van 2016 vreest dat hetzelfde lage tempo zal worden aanhouden;

E. overwegende dat de vertraagde tenuitvoerlegging en bijgevolg de lagere betalingsbehoeften in 2016 al hebben geleid tot een verlaging van de betalingen in rubriek 1b met 7,2 miljard EUR via OGB nr. 4/2016; overwegende dat in dezelfde fase in de programmeringsperiode van 2007-2013 een dergelijk ontwerp van gewijzigde begroting niet nodig was; overwegende dat er in 2017 sprake zal zijn van een verlaging van de betalingskredieten met bijna 24 % ten opzichte van 2016;

F. overwegende dat nauwere samenwerking tussen de lidstaten en de Europese instellingen ten zeerste aanbevolen is om de betalingskredieten voor het cohesiebeleid in de EU-begroting voor 2018 te stabiliseren op een bevredigend niveau en erop toe te zien dat het algemene betalingsplan voor de periode 2014-2020 wordt nageleefd, of in voorkomend geval wordt aangepast aan de dan geldende situatie;

G. overwegende dat de administratieve capaciteit op zowel nationaal als regionaal en lokaal niveau een cruciale voorwaarde is voor de geslaagde tenuitvoerlegging van het cohesiebeleid;

1. wijst nogmaals op de bijdrage van de investeringen uit de ESI-fondsen aan het verminderen van de economische, sociale en territoriale ongelijkheden binnen en tussen de Europese regio's, en aan de totstandbrenging van slimme, duurzame en inclusieve groei en werkgelegenheid; spreekt daarom zijn bezorgdheid uit over het feit dat verdere

vertraging bij de uitvoering van de operationele programma's in het kader van het cohesiebeleid een ongunstige weerslag zal hebben op de verwezenlijking van deze doelstellingen, waardoor bovendien de verschillen in regionale ontwikkeling groter zullen worden;

2. onderkent dat de invoering van verscheidene nieuwe vereisten, zoals thematische concentratie, ex-antevoorwaarden en financieel beheer weliswaar heeft geleid tot beter presterende programma's, maar in de context van de late vaststelling van het wetgevingskader heeft bijgedragen tot de vertragingen bij de uitvoering; vestigt de aandacht op de risico's van het huidige lage tempo van uitvoering als gevolg waarvan de komende jaren grote bedragen aan kredieten geannuleerd moeten worden, en benadrukt dat de nodige maatregelen moeten worden genomen om dit te vermijden; verzoekt de Commissie aan te geven welke maatregelen zij op dit gebied wil gaan nemen;

3. benadrukt dat deze vertraging bij de uitvoering tot gevolg heeft dat bij de benutting van de financieringsinstrumenten in het kader van de operationele programma's van de ESI-fondsen de reeds bestaande risico's van lage uitbetalingspercentages, een buitensporig hoog dotatiekapitaal, het onvermogen om voldoende particulier kapitaal aan te trekken, een gering hefboomeffect en problemen met het revolveren, kunnen toenemen; merkt op dat er verdere ophelderingen en maatregelen nodig zijn zodat de lidstaten dezelfde capaciteit hebben om met de financieringsinstrumenten een hefboomeffect te kunnen genereren, en verzoekt de lidstaten evenwichtig gebruik te maken van deze door de Commissie en de EIB ingevoerde instrumenten; wijst tevens op de mogelijkheid om financiering uit de ESI-fondsen en het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) te combineren, teneinde de teruglopende investeringen aan te pakken, vooral in bedrijfstakken die het meest geschikt zijn om groei en werkgelegenheid een impuls te geven;

4. verzoekt de Commissie en de lidstaten de bestaande flexibiliteit in het kader van het stabiliteits- en groeipact ten volle te benutten, gezien het feit dat de economische crisis in vele lidstaten tot liquiditeitstekorten en een gebrek aan beschikbare overheidsmiddelen voor openbare investeringen heeft geleid en dat financiering uit hoofde van het cohesiebeleid de belangrijkste bron van openbare investering aan het worden is;

5. verzoekt de Commissie dan ook om in nauwe samenwerking met de lidstaten en op basis van een objectieve analyse van de factoren die bijdragen aan de huidige vertragingen, in het eerste kwartaal van 2017 een "plan voor versnelde uitvoering van het cohesiebeleid" voor te leggen om sneller vooruitgang te boeken met de operationele programma's van de ESI-fondsen; onderstreept echter in dit verband dat er behoefte is aan lage foutenpercentages, de bestrijding van fraude en de versterking van de administratieve capaciteit op nationaal, regionaal en lokaal niveau als basisvoorwaarden om tijdige en succesvolle resultaten te boeken; is van mening dat er na de analyse van het Samenvattend verslag 2016 van de jaarlijkse verslagen over de uitvoering van het programma betreffende de uitvoering in 2014-2015, dat de Commissie eind 2016 heeft uitgebracht, maatregelen op maat moeten volgen, en verzoekt de lidstaten de voortgang bij de uitvoering van de projecten constant bij te houden; benadrukt in dit verband de behoefte en de meerwaarde van gebundelde inspanningen voor de bedrijfstakken die op

het vlak van de thematische doelstellingen prioriteit genieten; verzoekt de Commissie bovendien steun te blijven bieden via de taskforce voor een betere tenuitvoerlegging en een actieplan met haar activiteiten voor te leggen aan het Parlement;

6. vindt de vertragingen bij de aanwijzing van de beheers-, certificerings- en controle-instanties zorgelijk, aangezien daardoor vertragingen ontstaan bij de indiening van betalingsaanvragen; verzoekt de lidstaten dan ook het aanwijzingsproces af te ronden, en verzoekt de Commissie om technische bijstand en advies te verlenen aan de beheers-, certificerings- en controle-instanties, teneinde de tenuitvoerlegging van operationele programma's ter plaatse te vergemakkelijken en te versnellen, waaronder de voorbereiding van projectontwerpen, de vereenvoudiging en versnelling van het systeem voor financieel beheer en financiële controle, en aanbestedings- en controleprocedures;

7. onderkent dat een snellere en doeltreffendere uitvoering van de operationele programma's in het kader van de ESI-fondsen rechtstreeks samenhangt met een grotere mate van vereenvoudiging; neemt in dit verband kennis van de prioriteiten in het kader van het Omnibus-voorstel; stipt echter aan dat er verdere inspanningen moeten worden geleverd, met name voor de aanpak van projectbeheerskosten, de heterogeniteit en veelvuldige wijzigingen van de regelgeving, de complexe goedkeuringsprocedures voor grote projecten, openbare aanbestedingen, onopgeloste eigendomsverhoudingen, langdurige vergunnings- en besluitvormingsprocedures, het probleem van het met terugwerkende kracht toepassen van audit- en controlenormen, te late betalingen aan de begunstigden, moeilijkheden bij het combineren van ESIF-financiering met andere financieringsbronnen, staatssteunregels en een trage geschillenbeslechting; verzoekt de Commissie te zorgen voor goede coördinatie, de staatssteunregels veel eenvoudiger te maken en erop toe te zien dat ze stroken met het cohesiebeleid: herinnert eraan dat er ook inspanningen geleverd moeten worden om de communicatie over de resultaten van de investeringen uit de ESI-fondsen te verbeteren;

8. verzoekt de Commissie oplossingen te verzinnen en uit te werken, waaronder aanvullende vormen van flexibiliteit, zoals flexibiliteit bij de prioriteiten en de operationele programma's op verzoek van de desbetreffende beheersinstanties, door de doelstellingen van de Europa 2020-strategie te verwezenlijken maar daarbij wel de vereiste stabiliteit en voorspelbaarheid te garanderen, en het voorstel om kredieten, ook uit rubriek 1b, die geannuleerd zijn omdat ze slechts ten dele of helemaal niet zijn aangesproken, naar de EU-begroting te laten terugvloeien, mede met het oog op de komende programmeringsperiode;

9. dringt erop aan meer inspanningen te leveren om voor synergie tussen de financieringsmogelijkheden van de EU, zoals de ESI-fondsen, Horizon 2020 en het EFSI, te zorgen door middel van gezamenlijke financiering, nauwe samenwerking tussen de bevoegde instanties en steun voor acties op het gebied van slimme specialisatie, en door middel van nauwere samenwerking met nationale instanties die preferentiële leningen verstrekken voor projecten die in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de operationele programma's;

10. dringt aan op een betere communicatie tussen de structuren van de Commissie onderling (de directoraten-generaal in kwestie), de Commissie en de lidstaten, en met de

nationale en regionale autoriteiten, aangezien dit van cruciaal belang is om de absorptiegraad en de kwaliteit van de acties in het kader van het cohesiebeleid te kunnen verhogen;

11. wijst op de meerwaarde van het hanteren van een prestatiegerichte aanpak, en is ingenomen met de inspanningen van de Commissie om het beleid ook in de praktijk te laten slagen; neemt kennis van de conclusies van het Samenvattend verslag 2016 van de jaarlijkse verslagen over de uitvoering van het programma betreffende de uitvoering in 2014-2015, en kijkt uit naar het volgende strategische verslag van de Commissie dat gepland staat voor het eind van 2017 en waarin meer informatie wordt gegeven over de uitvoering van de prioriteiten, aan de hand van de financiële gegevens, de gemeenschappelijke en programmaspecifieke indicatoren en gekwantificeerde streefwaarden en de vorderingen op weg naar de mijlpalen, alsook de stand van zaken bij de uitvoering van de actieplannen in verband met de ex-antevoorwaarden waaraan nog niet is voldaan;[1]

12. wijst op het bestaande betalingsplan 2014-2020; verzoekt de Commissie, gezien de bepalingen inzake doorhaling van vastleggingen, een adequaat betalingsplan tot 2023 op te stellen en voor rubriek 1b zo nodig hogere betalingsplafonds voor te stellen tot het einde van de huidige programmeringsperiode; spoort de Commissie en de lidstaten aan om e-Cohesie volledig operationeel en gebruiksvriendelijk te maken met het oog op de aanpassing van het betalingsplan aan concrete ontwikkelingen, en het "plan voor versnelde uitvoering van het cohesiebeleid" voor te bereiden; verzoekt de lidstaten dan ook om gegevens in te voeren over projectontwerpen, aanbestedingsplannen met geplande en werkelijke data voor inschrijving, aanbesteding en uitvoering alsmede alle financiële en boekhoudkundige gegevens met betrekking tot facturen, cofinanciering, subsidiabiliteit van de uitgaven, enz.;

13. verwacht dat de Commissie de discussies over deze onderwerpen voortzet in het Cohesieforum en in het zevende cohesieverslag oplossingen aanreikt om het cohesiebeleid volledig ten uitvoer te leggen en te voldoen aan de investeringsbehoeften van de EU; wil ook dat de nodige stappen worden ondernomen om tijdig te kunnen aanvangen met de programmeringsperiode na 2020;

14. verzoekt de Commissie lering te trekken uit de informatie in de jaarverslagen, met het oog op het debat over het cohesiebeleid na 2020;

15. dringt er bij de Commissie op aan uiterlijk aan het begin van 2018 het wetgevingspakket voor de volgende programmeringsperiode in te dienen en vlotte en tijdige onderhandelingen over het MFK voor de periode na 2020 mogelijk te maken, met inbegrip van een buffer in de regelgeving en procedures, om te voorkomen dat investeringen in het kader van het cohesiebeleid en de uitvoering van dat beleid systeemschokken ondervinden; is van mening dat er naar behoren rekening moet worden gehouden met het resultaat van het Britse referendum en de komende afspraken in verband met de brexit;

16. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de Raad,

[1] Noodzakelijke update na de publicatie van het Samenvattend verslag 2016 van de jaarlijkse verslagen over de uitvoering van het programma betreffende de uitvoering in 2014-2015.

het Comité van de Regio's, de lidstaten en hun nationale en regionale parlementen.